

GJESTEREDAKTØR:
Anne Norheim

Pårørende og pårørendesamarbeid

Denne utgaven av Geriatrikisk sykepleie tar opp ulike problemstillinger knyttet til pårørende og pårørendesamarbeid. Lengre levealder fører til et økt behov for sykehjemsplasser i årene som kommer. Det er også sterke indikasjoner på at det kan bli utfordrende å skaffe nødvendig og kompetent helsepersonell for å møte dette behovet. Dagens sykehjemspasient er preget av skrøpeligheit, ofte med stor grad av kognitiv så vel som fysisk svikt. Pleieoppgavene kan oppleves som krevende. Spørsmålet er hvem som skal ta seg av disse krevende omsorgsoppgavene i framtidens sykehjemstjeneste.

Pårørende til sykehjemspasienten kan ha ulike relasjoner. Det kan være eldre ektefeller som selv har skrøpelig helse, døtre eller sønner med travle jobber og som er småbarnsforeldre, eller den gamle kan være uten nær familie. De pårørende vil dermed ha ulike muligheter for hvordan de kan eller vil være ressurspersoner overfor sine nærmeste.

Forskergruppen knyttet til Pårørendeforskning ved Universitetet i Stavanger er i gang med flere aktuelle prosjekter, noe som blant annet har resultert i Norheim og Sommerseths artikkel på side 8. Den har fokus på at pårørendeinvolvering har betydning for både pasient og pårørende. Et godt og strukturert samarbeid med helsepersonell er viktig som forutsetning for en optimal involvering.

Betydningen av samarbeid med helsepersonell presiseres også i Jakobsen og Homeliens artikkel på side 16, hvor de tar utgangspunkt i en erfaringsmodell som et redskap for helsepersonell til å utvikle en god situasjonsforståelse overfor pårørendes reaksjoner. Ved å forstå pårørendes situasjon vil helsepersonell kunne bidra til at pårørende mestrer sin situasjon uten at det forårsaker egen helsesvikt.

Artikkelen til Eilertsen på side 30 fokuserer på demenskoordinators samarbeid med pårørende og

viser dermed til betydningen av å samarbeide med pårørende, noe som forskning så vel som offentlige føringer understreker. Offentlige føringer i Norge har som mål å involvere brukere (pasienter og pårørende) i utforming og gjennomføring av helsehjelp (1-3). «Pårørende er en viktig ressurs for pasienten og for helse- og omsorgstjenesten, samtidig som pårørende også må bli hørt når det gjelder egne behov». Hevdes det i Nasjonal helse- og omsorgsplan (1).

Gjennom sitt framtidsrettede doktorgradsarbeid som Haraldseid skriver om på side 29, vil hun skaffe kunnskaper om hvordan internettbaserte tjenester påvirker hverdagen til pårørende til personer med demens. De pårørende vil ha tilgang til den hjelpen de trenger via internett, der de trenger det, og når de trenger det.

Ulike perspektiver knyttet til pårørendesamarbeid er den røde tråden i dette temanummeret av Geriatrikisk sykepleie. Som et resultat av den offentlige satsingen, har PårørendeSenteret i Stavanger fått i oppdrag fra Helsedirektoratet å utvikle et nettbasert opplæringsprogram rettet mot helse- og velferdstjenestene, for å bedre tjenestenes samarbeid med pårørende. Opplæringsprogrammet er prøvd ut i Stavanger-regionen, og ble lansert nasjonalt i november 2012. Her finnes fagfilmer, case og drøftingsoppgaver som kan benyttes på det enkelte arbeidssted og kan nedlastes på adressen www.pårørendeprogrammet.no.

Referanser:

1. Meld. St.16. Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011-2015). Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet.
2. NOU. Innovasjon i omsorg. Norges offentlige utredninger. Oslo: Helse og omsorgsdepartementet 2011:11.
3. Meld. St.10. God kvalitet – trygge tjenester (2012-2013). Oslo: Helse- og omsorgsdepartementet.

Anne Norheim
GJESTEREDAKTØR